

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

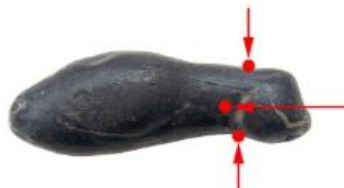
1. Nimetage aasta sportlane, kelle käes on mitu erilist nn rekordit. Ta on kõige pikema vaheajaga „aasta sportlane“ – esimese sai esimese vabariigi ajal ning teised kaks Nõukogude Liidu ajal. Vahe oli 25 aastat. Ta oli kõige vanem „aasta sportlane“ – 46 aastane.

2. See perefoto on tehtud umbes 60-70-ndate vahetusel. Ees vasakul on luuletajast õde, taga keskel tulevane arheoloogist vend ning ees paremal tulevane sõnakas poliitik. Taga vasakul seisab aga õe samuti luuletajast abikaasa. Küsime vendade ja õe ühist perekonnanime.

3. Berliini firma Dr.G.Seibt alustas augustis 1933 raadiovastuvõtja VE301 tootmist. Tähed VE tähistavad Volksempfänger´it (rahvavastuvõtjat). 301 tähistab aga üht olulist kuupäeva mida riigitrüü ettevõtte kuidagi ära märkida soovis. Millise samal aastal toimunud sündmuse kuupäeva peidab endas mudeli number?

4. Pildil on Pärnu jõe kaldalt Pulli asulat leitud ja rohkem kui 10 000 aasta vanuseks dateeritud ripats. Kaua peeti selle materjaliks luud, kuid peale värskeid uuringuid on jõutud järeldusele, et tegemist on hoopis teise materjaliga. Küsitavat ainet kasutati kiviaja tööriistadel kivist terade kinnitusainena, hilisemal ajal on see kasutusel olnud vankrimäärdena, kaitse-ja immutusvahendina nahale, puidule ja tekstiilile. Rahvameditsiinis raviti sellega ekseeme ja psoriaasi. Millest on see kujuke teadlaste sõnul valmistatud?

5. Küsime üht Tallinna Kesklinna asumit, mille pindala on 3,01 ruutkilomeetrit ja püsielanikke natuke üle 20, hooajati suureneb see mitmekordseks. Saksa keeles kutsuti seda ala nimega Wolf, rootsi keeles Ulfsö. Esimesed jäljed asustusest pärinevad muinasajast. Seal tegutseb Eesti ainus budistlik mungaklooster.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

6. Ta sündis 1924. aastal Šotimaal. Kaheksa aastat hiljem röövis mägironimisõnnetus talt vanemad. 1938. aastal astus küsitav Etoni poistekooli, kust ta kaks aastat hiljem 16-aastasena seksiseikluste pärast välja visati. 1941. aastal valetas tulevane kangelane end vanemaks ja astus mereväkke. Sõja lõpetas ta kaptenleitnandi aukraadis. 1954. aastal autasustati teda Püha Michaeli ja Püha George'i ordeniga. Tema ainus abielu sõlmiti 1. jaanuaril 1962. aastal. Pruut tapeti pulmaööl, seda on kajastatud 1969. aasta filmis. Kellest on jutt?

7. Verdis'e nimeline riik kuulutati välja 30. mail 2019. Selle 0,501 km² suuruse riigi kuulutas välja austraallane Daniel Jackson. 3.01.2026 seisuga on riigil 400 kodanikku ja 2000 e-residenti. Naabrid on kogu selle tegevuse vaidlustanud. Naabreid on kaks. Nimeta need.

8. Legendaarne Soome snaiper Simo Häyhä, kelle arvele Talvesõja sajakonna päeva jooksul kogunes 505 kinnitatud tapmist hoidis varitsuses tihti lund suus. Miks ta seda tegi?

9. Pildil on prantslannast näitlejanna ning eestlannast stilist ja laulukirjutaja. Meie seltskonnaajakirjandus on leidnud, et nad on nagu kaks tilka vett. Kes on pildil? 1 õige 1 punkt, 2 õiget 2 punkti.

10. Nemo punkt asub Vaikse ookeani lõunaosas (49° 1' 38" S, 123° 26' 4" W). Inimesi sealkandis peaaegu ei liigu, piirkonda kasutatakse kosmoseprügilana-aegade jooksul on sinna uputatud mitusada erinevat mehitamata kosmosesõidukit. Mille poolest see punkt aga nii tähelepanuväärne on, et sellele eraldi nimi on antud?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

11. See kangas on pärit Harrise saarelt (Šotimaal). Algselt valmistati seda kangast ainult meeste rõivasteks.. Valmistati lambavillast, mis keriti jämedaks niidiks. Traditsiooniliselt värviti niidid soistes toonides ja seejärel kooti kuulsat mustrit nimega „varesejalad“. Kangale pehmuse saamiseks leotati seda seebilahuses ja seejärel peksti tugevasti. Sellest valmistatud riided olid niiskuse- ja külmakindlad. Mis kangas?

12. Kes on pildil? Eelmise aasta sporditähtede galal me teda ei näinud, kuid seda me ei tea mida tulevik toob. Oma ala U-23 vanuseklassi maailmameistrivõistlustel saavutas ta 15. koha, aasta lõpul käis tema nimi ajakirjandusest läbi seoses tema liitumisega ühe Belgia suurklubiga.

13. Mida mõõdetakse Scoville'i skaala abil? Mõõtühikuks Scoville Heat Units (SHU). Vihjeks niipalju, et kui skaala alumine ja ehk ka keskmine osa tunduvad täitsa meeldivad, siis ülemine ots on inimesele juba puhas piin.

14. Pildil on A. Le Coq õlle Kihnu Jõnn pudelikork. Seda sai 2016. aasta teisest poolest, kuid mitte väga pikalt. Ju siis mekk inimestele ei olnud suupärane. Seda õlletüüpi seostatakse Schlenkerla õlletehasega Bambergi linnas Baierimaal. Mis õlletüüp?

15. Kolmekümneaastases sõjas (1618-48) äratasid vastastes õudust Gustav II Adolphi metsikud ratsamehed – hakapeliidid. Rootsi ratsaväe kolmes rügemendis oli üle 3000 sõdalase ning nende arv küündis 1644. aastal kuni 4870 meheni. Vihjeks, et selles riigis on registreeritud ka selle nimeline kaubamärk. Mis rahvusest sõjamehed olid?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

16. Kuigi paljudes riikides peetakse seda lille armastuse ja austuse sümboliks, siis selle lille kinkimist peetakse Inglismaal vulgaarseks. Portugalis toimus 1974. aastal selle lille nimeline revolutsioon, kuid Itaalias arvatakse, et see lill olevat mustade jõudude sümbol. Brasiilias viiakse seda lille ainult hauale ja ka prantslastel on need matuselilled. Mis lill?

17. 1. mail 1941 suleti Püssis, Kadrinas, Rakveres ja Roelas arvatavasti Eestimaa ühed viimased Selle võrgustiku loomist alustati juba 1630. aastate algul ja 1930. aastal tegutses neid Eestis 177. Mis suleti? Selle eest saab 1 punkti. Kuid tundes pildil oleva koha ära, mis asub naabermaakonnas, siis saab veel 1 punkti. Sealne asutus suleti 01.mail 1938.

18. Ühes Eesti linnas said 2005. aastal Eeslahes asuvad väikesed maasiilud omale nimed. Konkursi tulemusega on selles linnas nüüd Vaherahu, Kodurahu ja Öörahu. Millises linnas?

19. Kes on nende lõbusate näidendite autor? Kahjuks see näidendite kogu ei suurene enam, kuna autor lahkus meie seast aasta tagasi. Üldse oli autor tuntud ühel teisel alal.

20. Milline tegevus on kandnud (ja kannab) selliseid toredaid nimetusi nagu põnks-põnks (Vastseliina), sõtslau (Puhja), urbepäeva ilo (Setumaa). Kuusalu kandis tehti ka ladvalindu ja oravaga võidujooksmist. Kuna ka tegevus ise on tore, siis pole ime, et toredaid nimetusi on veel.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

21. Antiikaja roomlannad pidasin nende higi nahale sedavõrd kasulikuks et olid valmis peale teatud tüüpi meelelahutusüritusi korralikke rahasummasid välja käima et saada väike potsik nende higi sisaldavat segu. Lisaks nahka noorendavatele omadustele peeti seda ka afrodisiakumiks ning viljakust parandavaid vahendiks. Kelle higi nii hinnas oli?

22. Kirjanduskriitik Toomas Liiv on öelnud, et see kirjanik oli esimesi eesti kirjanikke, kes Emile Zolaga sarnaselt kujutas naist „kui keha, kui liha, kui pornograafilist võimalikkust“. Seda tõi ta välja toetudes novellidele „Liha“ ja „Kuival“, mille kirjanik andis välja pagulasena 1906 ja 1909. Kes on see kirjanik?

23. Keda on kujutatud mündil? Pildil oleva mündi ühik on taaler ja Tavidist seda otsima minna pole mõte. Kui kujutatut ei tunne, aga teate, kus see raha kehtib saate ühe punkti.

24. Ta oli kõik oma paremad aastad merd sõitnud. Ta oli täpselt seitseteist laevahukku läbi teinud, aga alati õnnelikult pääsenud. Loomulikult pidas ta seejuures kinni vanade meremeeste karmist seadusest, mille järgi kapten ei tohi hukkuvat laeva maha jätta, vaid peab koos sellega põhja minema. Aga kord juba põhjas ära käinud, on kapten kohustusest vaba ning võib rahulikult minema ujuda. Kuna ta oli erakordselt hea ujuja, ujus ta igalt poolt välja. Kaheksateistkümnendat laeva talle enam ei antud. Tuli asuda kuivale maale. Jutt on ühest Eesti populaarsest lasteraamatutegelasest. Kellest?

25. Lisaks üldtuntud ja olümpiakavas olevatele teatejooksudele on olemas veel väga erinevaid teatejookse- mõned lühemad, mõned mitmetesse kilomeetritesse ulatuvad. Selliste üsna levinud, kuid põhivõistlustelt siiski kõrvale jäänud teatejooksude hulka kuuluvad suur-Rootsi ja väike-Rootsi teatejooksud. Neil on võrreldes praegu tiitlivõistluste kavasse kuuluvatega üks põhimõtteline erinevus, mis teeks neist sobivad alad just väikeriikidele. Milles see erinevus seisneb?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

26. Räävetis, kihu, ree rasv, hüll, kiduhang, kikerdis, heide, ränts ... Kõik need murdesõnad tähendavad ühte ja sedasama ning täna me seda kõik kiidame või kirume. Mida?

27. Olümpiamängudel on võistlejad olnud reeglina inimesed, kes võistlevad iseenda jõul ja nõul ning kui hästi läheb, võidavad ka olümpiamedali. Üks erand on mõistagi ratsutamine ja moodne viievõistlus, kus sportlase hea resultaات sõltub hobusest. Olümpiamängude ametlikus kavas on olnud veel üks spordiala, kus resultaат on sõltunud elusolenditest. Spordiala oli kavas 1900. aastal Pariisis. Kellest?

28. Tänapäeval ei kujuta teatud riideeset ilma selleta enam ettegi, ometi muutus see igapäevaseks kasutamiseks alles XIX sajandil Prantsusmaal. Kunagi ütles Lennart Meri umbes niimoodi, et kui põhiseaduses pole seda kirjas, et ... peab olema kinni, siis ei tähenda see soovist, et ta peaks olema lahti. Millisest üliolulisest rõivadetailist on jutt?

29. Kus selline lipp lehvib? Tõenäosus seda lippu näha on kordades suurem ühe pooltunni jooksul nädalas.

30. Pildil on 2025. aasta maailma kolm parimat – Kota Morinishi (Jaapan), Tantan Dai (Hiina) ja Yuxuan Hu (Hiina). Eestlane oli tugeval seitsmendal kohal, eurooplastest esimene. Aasta varem oli ta Yuxuan Hu asemel esikolmikus. Mis alal? Ala annab 1 punti ja eestlase nime teades, saab 2 punkti.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

IV mäng

13. jaanuar 2026

VASTUSED

1. Paul Keres	Eerik
2. Ligi	Kristel
3. 30.01.1933 Hitler sai saksamaa kantsleriks	Kaarel
4. Kasetõrv/tökat	Kristel
5. Aegna	Kristel
6. James Bond	Eerik
7. Horvaatia, Serbia	Kaarel
8. Et hingeauru ei tekiks	Kristel
9. Brigitte Bardot ja Jana Hallas	Eerik
10. Punkt millest maismaani kõige pikem maa	Kristel
11. Tviid	Kaarel
12. Elisabeth Ebras, jalgrattur	Kaarel
13. Pipra tulisust / kapsaitiini sisaldust	Kaarel
14. Suitsuõlu	Eerik
15. Soomlased	Eerik
16. Nelk	Eerik
17. Koeru postijaam	Eerik
18. Haapsalu	Eerik
19. Margus Oopkaup	Kaarel
20. Kiikumine	Eerik
21. Gladiaatorid	Kristel
22. Eduard Vilde	Eerik
23. Torgu kuningas Kristjan I Teiter	Kaarel
24. Kapten Trumm	Eerik
25. Distsid on erineva pikkusega	Kristel
26. Lumi	Eerik
27. Tuvide laskmine	Eerik
28. Püksiauk	Eerik
29. Morna linnas	Kaarel
30. Sudoku ja Tiit Vunk	Eerik